

Door: Dr. Berend Aukema, PD

Leptoglossus occidentalis: een nieuwe exotische gast in huis

Sinds de herfst van 2007 is er een opvallende nieuwe wants gesignaleerd: de van oorsprong Noord- en Midden-Amerikaanse *Leptoglossus occidentalis*. Het beestje steekt niet, dus bestrijding is niet nodig.

Ieder najaar treffen we in huis insecten aan die daar eigenlijk niet thuishoren. Het zijn soorten die als volwassen dier overwinteren en met de wintermaanden op komst een beschutte plek opzoeken om die periode te overleven. Een van de bekendste voorbeelden is het veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje *Harmonia axyridis*, een uit Zuid-Oost Azië afkomstige soort die is geïntroduceerd ter bestrijding van overlast door bladluizen. Ze voelt zich hier zo goed thuis, dat ze zich massaal vermeerderd en geen enkel probleem heeft om onze winters te overleven. Vaak binnenshuis, dat wel. Niet verwarmde vertrekken in huizen en andere optrekjes bieden daartoe een uitstekende gelegenheid en geholpen door een aggregatieferomoon doen ze dat vaak in grote aantallen bij elkaar.

Een nieuwe overwinteraar

Sinds de herfst van 2007 is er een opvallende nieuwe overwinteraar gesignaleerd: de van oorsprong Noord- en Midden-Amerikaanse *Leptoglossus occidentalis*, een wants van de familie Coreidae, ook wel bekend als rand- of lederwantsen. Vanuit Noord-Amerika is ze op onbekende wijze verslept naar Italië, waar ze in 1999 voor het eerst werd gesignaleerd en van waaruit ze zich in korte tijd verspreid heeft over een groot deel van Europa. In 2002 werden de eerste exemplaren gesignaleerd in Zwitserland, in 2003 in Slovenië en Spanje, in 2004

in Kroatië en Hongarije, in 2005 in Frankrijk en Oostenrijk, in 2006 in Duitsland, Servië en Slowakije, in 2007 in Tsjechië, Polen, België, Nederland en Engeland, en in 2008 in Bulgarije en Montenegro. In 2008 werd ze ook voor het eerst in Japan waargenomen.

De snelle verbreiding is ongetwijfeld te danken aan het feit dat het grote dieren zijn (16-20 mm), die veel vliegen en daarbij grote afstanden kunnen afleggen. De Alpen vormden daarbij geen beletsel en uit de verspreidingsgegevens blijkt dat ze niet alleen westelijk en oostelijk van de Alpen gepasseerd zijn, maar er ook geen moeite mee hadden de Alpen zelf te koloniseren. In ons land zijn tot dusverre alleen overwinterende exemplaren waargenomen: twee in het seizoen 2007/2008, 16 in 2008/2009 en 32 in 2009/2010 tot en met januari. Op drie na werden ze allemaal waargenomen in de periode september tot en met januari, verreweg de meeste in september (18) en oktober (17). Van de overige drie werd er steeds één gevonden in de maanden maart, april en mei. Voortplanting werd nog niet vastgesteld.

Er zijn vooral waarnemingen langs de kust van Walcheren tot aan Schiermonnikoog en in het binnenland langs de grote rivieren (zie figuur) en de meeste in of bij woningen, schuurtjes, garages en bedrijfsruimten.

Leptoglossus occidentalis. Foto: Theodoor Heijerman

Vindingrijke wantsen

De meest opmerkelijke waarnemingen waren een exemplaar op de basaltblokken in de jachthaven op Schiermonnikoog, verschillende exemplaren op het strand en één op het balkon van een flat op de twaalfde verdieping in Leeuwarden. De dieren maakten kennelijk deel uit van een migratieroute in de herfst langs de Atlantische kust, waarbij dieren werden waargenomen in Noord-Frankrijk, België, Nederland, de Kanaaleilanden en Zuid-Engeland.

Leptoglossus occidentalis is gemakkelijk te herkennen: het is een voor Nederlandse begrippen ongebruikelijk grote wants met opvallende, deels breed afgeplatte achterschenen. Ze zijn grotendeels bruin tot roodbruin van kleur met een aantal ragfijne zilverwitte lijntjes op de voorvleugels. Ze leeft op verschillende soorten naaldbomen, in de natuur vooral op dennen en douglasspar, maar in stedelijke gebieden ook op allerlei andere aangeplante soorten. De larven en de volwassen dieren zuigen sap uit de jonge scheuten en de zich ontwikkelende zaden en kunnen daardoor de zaadproductie aanzienlijk reduceren. Afhankelijk van het klimaat heeft ze één of meer generaties per jaar. Ze overwintert als volwassen dier op beschutte plaatsen en geholpen door een aggregatieferomoon vaak in grote aantallen bij elkaar, in Amerika soms wel duizenden exemplaren op één plek. Dergelijke concentraties in huizen en gebouwen, die bij ons overigens nog niet zijn geconstateerd, kunnen tot overlast leiden.

Mensen worden niet gestoken en bestrijding is dan ook niet nodig. Het verplaatsen van de dieren naar plekken waar ze niemand in de weg zitten is de beste oplossing.

Verspreiding *Leptoglossus occidentalis* in Nederland

Buiten zetten heeft weinig zin, omdat ze binnen de kortste keren weer binnen zitten.

Ongediertebestrijding Helder en inzichtelijk

In één muisklik nog meer inzicht!

Als kwaliteit hoog op uw agenda staat en hygiëne in uw organisatie van cruciaal belang is, besteedt u niet alleen aandacht aan de bestrijding, maar vooral ook aan het voorkomen van ongedierte in uw bedrijf. De vakbekwame medewerkers van Rentokil Pest Control helpen u daar graag bij.

Bijvoorbeeld met ons rapportagesysteem PestNetOnline waarmee u online een overzicht heeft van inspecties, advies en maatregelen. U kunt op elk tijdstip inloggen voor een direct en actueel overzicht. Zo maakt u voor uzelf en anderen al uw inspanningen zichtbaar, hetgeen een positief effect zal hebben op het kwaliteitsimago van uw bedrijf.

Bel 0800-Rentokil (0800-7368654) of kijk op www.rentokil.nl

